

Kunnskapsdepartementet

Struktur i høgare utdanning - fråsegn frå Sogn regionråd

Sogn regionråd er samarbeidsorgan for kommunane Aurland, Balestrand, Høyanger, Leikanger, Luster, Lærdal, Sogndal, Vik og Årdal. Vi ønskjer å gje følgjande fråsegn til arbeidet med struktur i høgare utdanning:

Våren 2015 kjem sluttrapport frå forskingsprosjektet "Learning regions". Forskingsspørsmålet er kvifor Sogn og Fjordane er det beste skulefylket i landet. Norges Forskningsråd har investert kr 9 mill. for å finne svar på dette. Vi veit at det er ein direkte samanheng mellom dei framifrå skulefaglege resultatane i fylket og Høgskulen i Sogn og Fjordane (HiSF). Vi vil derfor i denne fråsegna eksemplifisere viktigheita av ein lokal, sjølvstendig og utviklingsorientert høgskule som er tett på skule- og samfunnsutviklinga i Sogn.

Det er av både nasjonal og internasjonal interesse å finne ut kvifor skulane i Sogn og Fjordane scorar så godt. Resultata er ikkje komne av seg sjølv, men gjennom strukturert og langsiktig samarbeid. HiSF spelar ein heilt avgjerande rolle i dei prosessane som fører til dei gode resultatane.

På fylkesnivå etablerte aktørane i Sogn og Fjordane "Forum for barnehage- og skuleutvikling". Dette er etter vår oppfatning det mest avgjerande og geniale grepet som kan forklare utviklinga dei siste 20 åra. Her deltek Fylkesmannen, fylkeskommunen, Utdanningsforbundet, Skuleleiarforbundet, KS, kommunane og HiSF. Dette er ein tenketank og eit samarbeidsforum som syter for utvikling av heile oppvekstsektoren i fylket, frå barnehage til og med høgskuleutdanninga. Vi har dermed bygd ei utviklingskjede parallelt med den tradisjonelle styringskjeda.

HiSF er ein sentral føresetnad for regional utvikling. Denne utviklingsrolla vil fungere best når høgskulen er ein sjølvstendig aktør som i tett dialog med aktørane i kommunane, regionen og fylket kan finne fram til og gjennomføre dei konstruktive grepa. Ein av føresetnadene med å vere små kommunar er at vi kan vere raske i vendinga. Det tek kort tid frå gode idear til gjennomført handling. Lokal avgjersle er derfor ein grunnleggjande føresetnad for å fylle dette lokale handlingsrommet.

I utmeisling av idear og gjennomføring av nybrottsarbeid er HiSF ein uvurderleg alliert for kommunane i Sogn. HiSF har bidrege aktivt i formelt skule- og barnehageutvikling saman med kommunane i Sogn regionråd. I perioden 2006 – 2012 hadde vi prosjektet "Sats på skulen

– snu Sogn”, og frå 2013 – 2021 har vi programmet ”System for styrka læring”. Nokre døme frå dei seinaste åra underbyggjer dette:

1. HiSF leverte leiarutdanning til kommunane i Sogn regionråd då vi gjennomførte denne frå 2007. HiSF vann anbodet, og vart sidan ein stor nasjonal aktør på rektorskulen. Leiarutdanning/ ”rektorskule” var eitt av hovudelementa i prosjektet ”Sats på skulen – snu Sogn”.
2. I 2010 starta vi delprosjektet ”Sats på barnehagen – snu Sogn”, og inngjekk ein partnerskapsavtale med Utdanningsforbundet, NAV Arbeidslivssenter Sogn og Fjordane og HiSF. 61 styrarar og pedagogiske leiarar tok leiarutdanning á 30 studiepoeng. Saman med HiSF har vi bygd opp sju interkommunale fagnettverk i tråd med rammeplanen for barnehagane.
3. Barnehagesatsinga førte mellom anna til at HiSF fekk kr 1,5 mill. frå UDIR til prosjektet ”Barnehagen som ein lærande organisasjon”, som blir gjennomført saman med regionrådet.
4. Frå haust 2013 til vår 2015 gjennomfører HiSF og Sogn regionråd pilotstudiet ”Pedagogisk entreprenørskap”. Studiet er på 30 studiepoeng. Kommunane stiller med erfarne lærarar, og målet er å tilby studiet til alle skulane i heile fylket frå haust 2015. Entreprenørskap er ein hjørnestein i den regionale skuleutviklinga i Sogn.
5. Styrka psykisk helse i barnehage og skule er eitt av dei viktigaste nasjonale satsingsområda. Både for utdanningsinstitusjonar og i opplæringssektoren generelt kan konkret arbeid med psykisk helse vere vanskeleg å få grep på. Den 3.10.2014 signerte HiSF, Utdanningsforbundet, Sogn regionråd, Regionalt kunnskapssenter for barn og unge/ Uni Helse og HEMIL-senteret ved Universitetet i Bergen ein partnerskapsavtale om konkretisering og satsing på psykisk helse i tida fram til 2021.

Vi ser altså at det lokale og sjølvstendige avgjerslemynde til HiSF er ein føresetnad for å kunne tenkje ut og realisere slike tiltak som er skissert. Høgskulen har også eit breitt utdanningstilbod som er utvikla i nært samarbeid med nærings- og arbeidsliv og i samsvar med behova i regionen. HiSF tilfører regionen relevant kompetanse gjennom utdanning og forskning, som både offentleg og privat sektor etterspør. Grunnutdanning og etterutdanning for dei ulike profesjonane på HiSF er ein føresetnad for effektiv forvaltning og kvalitativt gode tenester i lokalsamfunna våre.

Kommunane i Sogn og resten av fylket treng ein lokal, sjølvstendig og proaktiv høgskule som arbeider tett saman med aktørane i fylket. Dei framifrå resultata fylket kan vise til viser at dette er ein fruktbar struktur for gode prosessar også i framtida.

Med helsing

Harald N. Offerdal
leiar i Sogn regionråd

Brevet er elektronisk godkjent og er utan underskrift